

فصل سوم

واحد یادگیری ۵ و ۶

نرم افزارهای اداری و اینترنت

بخش سوم: کار با ابزارهای اینترنتی

مفاهیم کلیدی			
رایانامه	جست و جو	مرورگر	اینترنت
آدرس URL	ISP	وب	وب گاه
حساب کاربری	بارگیری	بارگذاری	نشانه گذاری
		امضای دیجیتال	فیلترگذاری

اهداف توانمند سازی واحد کار ۶	
۱	اصطلاح ISP و خدمات ارائه شده به وسیله آن را شرح دهد.
۲	اصطلاحات وب گاه، آدرس URL را شرح دهد.
۳	صفحات وب را مشاهده کرده و در صورت نیاز نشانه گذاری کند.
۴	به مرورگر، بسته زبان اضافه کند.
۵	تنظیمات مرورگر وب و تغییر ظاهر آن را انجام دهد.
۶	جستجوی متن و تصویر در وب و جستجو بر اساس تصویر را انجام دهد.
۷	جستجوی پیشرفته فارسی و استفاده از امکانات جستجو در مرورگر را انجام دهد.
۸	اطلاعات را در اینترنت بارگذاری کرده و از اینترنت دریافت کند.
۹	پست الکترونیک ایجاد کند.
۱۰	همراه نامه، پرونده ارسال کند.
۱۱	نامه های پست الکترونیک را مدیریت کند.
۱۲	گذر واژه پست الکترونیک را بازیابی کند.

مقدمات تدریس

الف) چرایی فصل حاضر

• در صورت نبود این فصل چه نقصانی در فرایند یادگیری دانش آموزان پیش خواهد آمد؟

با توجه به پیشرفت تکنولوژی و وجود وسایل ارتباطی مختلف و همچنین آسان شدن روش های ارتباطی، احساس نیاز به استفاده از اینترنت و فضای مجازی، بیش از گذشته احساس می شود. به همین دلیل ضروری است تا هنرجویان آموزش های لازم در زمینه آشنایی با مفاهیم اولیه و نحوه کار و تنظیم مرورگر، شیوه های جست و جو و همچنین مدیریت رایانامه را بیاموزند.

• هدف از آموزش این درس چیست؟
هدف اصلی از آموزش این فصل، آموزش روش های مرور وب گاه، دریافت و ارسال رایانامه و همچنین جست و جوی مناسب در اینترنت است.

• پیام اصلی این فصل چیست؟
امروزه اینترنت و استفاده از فضای مجازی جزء جدا نشدنی زندگی انسان ها شده است. لذا نیاز است روش های استفاده از اینترنت، انتخاب و تنظیم مرورگر، پیدا کردن سریع تر مطالب و همچنین ارسال و دریافت رایانامه و حفظ امنیت در فضای مجازی را بدانیم تا بتوانیم بهتر و در شرایط امن تری از این امکانات استفاده کنیم.

ب) جایگاه فصل در برنامه درسی

پیش نیاز این درس، آشنایی و توانایی کار با سیستم عامل، نرم افزارها و وسایل جانبی است که در فصول گذشته به آن اشاره شده است.

• نقشه مفهومی و ذهنی فصل چگونه از طریق یک نمودار قابل ترسیم است؟

• ارتباط این فصل با فصول و کتاب های درسی سال های دیگر (ارتباط طولی) چگونه است؟

در کتاب کار و فناوری سال هشتم، به مفهوم مقدماتی شبکه و اینترنت و رایانامه پرداخته شده است. در درس جاری نگاه تخصصی تری به مهارت کار با اینترنت شده است و دامنه اطلاعات و میزان مهارت هنرجویان را در این زمینه وسعت بیشتری بخشیده است.

• ارتباط بین قسمت های مختلف همین فصل (ارتباط عرضی) با هم چگونه اند؟

شکل ۳-۱۷- نقشه مفهومی آموزش کار با ابزارهای اینترنتی

• کدام قسمت از این فصل را باید اول درس داد و کدام قسمت پایان بخش تدریس است؟

با توجه به پیوسته بودن فعالیت های کارگاهی، به هنرآموز پیشنهاد می شود تا روند آموزشی کتاب درسی را رعایت کند.

ج) زمان لازم برای تدریس

مدت زمان پیشنهادی برای این درس به صورت زیر است:

تدریس: ۸ ساعت

تمرین و کار عملی: ۸ ساعت

آزمون: ۲ ساعت

جمع ساعات در نظر گرفته شده برای این درس ۱۸ ساعت می باشد.

د) اهمیت فصل

• چه نتایج حاصل یادگیری این فصل است؟

توانایی اتصال به اینترنت، جست و جو و دسترسی آسان به مطالب درخواستی در وب و قابلیت ارسال و دریافت نتیجه یادگیری این بخش است.

همچون کارور رایانه، تکنسین و کمک تکنسین های فناوری اطلاعات و منشی دفاتر اداری و غیراداری مهم و ضروری محسوب می شود.

• سهم زمان (بودجه) پیشنهادی برای تدریس این فصل از کل سال تحصیلی چقدر است؟

زمانی که برای این فصل پیشنهاد می شود ۱۸ ساعت است، ولی شایسته است هنرآموز تمرینات متعدد برای هنرجویان تعریف کند تا مهارت آموزش داده شده در ذهن هنرجو نهادینه شود.

• جایگاه دانش و مهارت به دست آمده از این فصل در بازار کار کجاست؟

هنرجو با مهارتی که از این درس کسب می کند می تواند مشاغلی مانند کارور کافی نت و کارور وب سایت را کسب کند. همچنین مهارت کسب شده برای مشاغلی

• چه اطلاعات زمینه‌ای و مقدمه‌ای برای تدریس این فصل لازم است؟

پیشنهاد می‌شود برای تدریس این فصل نکات زیر در نظر گرفته شود.

۱ اطلاعات وب‌گاه‌ها روی سرورهای خاصی به نام Web Server یا خدمات دهنده وب قرار دارد. البته می‌تواند سرورهای فایل، پایگاه داده و غیره نیز به آن اضافه شود. گاهی اطلاعات چندین وب‌گاه روی یک server قرار می‌گیرد و گاهی یک وب‌گاه چندین server را به کار می‌گیرد.

۲ مرورگر Firefox اگرچه از نظر نتایج بنچمارک‌ها و آزمایشات واقعی بهترین مرورگر شناخته نمی‌شود اما از بهترین‌ها محسوب می‌شود. مهم‌ترین دلیل برای استفاده از این مرورگر در متن درس، باز بودن متن آن بوده است.

۳ در رابطه با موضوع رتبه‌بندی مرورگرها نتایج یکسانی به چشم نمی‌خورد. بنچمارک‌های مختلف نتایج ناهمگونی را ارائه می‌دهند که می‌تواند به دلیل شرایط و عوامل مختلف در نظر گرفته شده باشد. همچنین در تحقیق میزان استفاده از انواع مرورگرها تقریباً نتایج نامشابه نیست. زیرا بستگی به مراجع بررسی کننده و داده‌های آماری آنها دارد. اطلاعات آماری مرتبط با این موضوع در پیوست آمده است.

۴ یک صفحه وب از کدهای HTML، JavaScript و CSS تشکیل شده است. این کدها در سمت کاربر (خدمات گیرنده) به وسیله مرورگر تفسیر می‌شوند و صفحه آن طور که باید ساخته می‌شود و به نمایش در می‌آید.

۵ برای جست‌وجو در اینترنت، موتورهای جست‌وجوی مختلفی وجود دارد، مهم‌ترین و برترین آنها google.com

است. موتور جست‌وجوی ایرانی یوز نیز با توجه به بومی سازی انجام شده، لازم است معرفی شود.

۶ موتورهای جست‌وجو برای به دست آوردن اطلاعات صفحه‌های وب و سایر منابع قابل تحلیل، به طور مداوم به صفحه‌های وب مراجعه (مرحله خزیدن) و اطلاعات آنها را فهرست‌بندی می‌کنند. در ضمن همین عملیات، اگر نشانی وب جدیدی را به دست بیاورند در فهرست و نوبت مراجعه قرار می‌دهند. به دلیل حجم بالای داده‌ها، این موتورها دارای مراکز داده‌ای بسیار بزرگ هستند. باید توجه داشت در موتورهای جست‌وجوی وب، الگوریتم‌های استفاده شده در این مراحل برای برآوردن کیفیت انجام کار در هر مرحله و همچنین پاسخگویی دقیق و مناسب به پرس و جوی انجام گرفته از طرف کاربر، بسیار پیچیده و محرمانه است.

۷ خدمات رایانامه انواع مختلفی دارد از جمله Web based email، pop3، Email، IMAP email که خدمات‌دهنده‌های (Server) مرتبط با هریک، از آنها پشتیبانی می‌کند. در این درس به نوع مبتنی بر وب (Web based) پرداخته شده است.

۸ خدمات رایانامه ایرانی متعددی وجود دارد که می‌توان به chmail.ir و mail.iran.ir اشاره کرد. شایسته است انواع سرویس‌های رایانامه ایرانی معرفی شود و با تعدادی از آنها به صورت عملی کار شود

۹ استفاده از محتوای وب‌گاه‌ها می‌تواند شامل موارد حقوقی و اخلاقی شود. صاحب محتوا می‌تواند باز نشر آن را مشروط به ذکر نام یا شرایط خاص (پرداخت هزینه و غیره) کند. یادآوری چند باره این موارد

می تواند بر استفاده درست از محتوا نزد هنرجویان تأثیرگذار باشد.

• چه ملاحظاتی را باید در تدریس این فصل در نظر داشت و رعایت کرد؟

شایسته است هنرآموز نکات تربیتی، اخلاقی، بهداشتی و اجتماعی را به صورت غیر مستقیم و ضمنی، به هنرجویان آموزش دهد. این آموزش می تواند با جست و جوی یک حدیث یا روش های دیگر باشد. همچنین لازم است روحیه انجام کار تیمی را نیز در هنرجویان بالا ببرد.

• چه اطلاعات تاریخی، اقلیمی و فرهنگی را می توان برای تدریس این فصل به کلاس برد؟

پیشنهاد می شود در ابتدای تدریس مبحث اینترنت محل تولد هنرجویان سؤال شود، سپس در بخش جست و جو می توان از هنرجویان خواست تا با جست و جوی مکان های تاریخی شهرستان محل تولد، از نقاط دیدنی و تاریخی، و همچنین آداب و رسوم آن منطقه را پیدا کرده و به صورت کاملاً مصور در فایل ارائه Power Point

آماده کند و در زمان استراحت، فایل خود را برای دیگر هنرجویان ارائه کند. با این روش روحیه تحقیق و پژوهش و انجام کار پژوهشی در هنرجو تقویت شده و مباحث قبلی نیز مرور خواهند شد.

• آیا موارد قانونی خاصی برای تدریس این فصل لازم است برای هنرجویان تذکر داده شود؟

رعایت قانون کپی رایت از جمله مواردی است که هنرآموز باید به هنرجوی خود بیاموزد. این کار نیز با درج منبعی که مطلب خود را از آن استخراج کرده است امکان پذیر است. از موارد دیگری که هنرآموز باید به هنرجو یادآور شود، رعایت صحیح نشستن و حفظ ایمنی ساختار بدن است.

• چه اطلاعات اضافه ای می تواند به تدریس این فصل کمک کند؟

مرورگرهای متعددی جهت کار با اینترنت وجود دارند، نیاز است تا هنرآموز با مرورگرهای معروف کار کرده، با تنظیمات آنها آشنا باشد.

(و) تجهیزات لازم

• چه تجهیزاتی برای کارگاه و تدریس این فصل نیاز است؟

پیش نیاز تدریس این بخش، آشنایی مقدماتی و توانایی کار با سیستم عامل ویندوز و وسایل جانبی صفحه کلید و ماوس است.

تجهیزات سخت افزاری:

- تخته آموزشی
- میز کار استاندارد
- صندلی گردان استاندارد با قابلیت تنظیم ارتفاع
- رایانه
- صفحه کلید
- موشواره
- چاپگر
- بلندگو
- ویدئو پروژکتور
- اشتراک اینترنت با حداقل سرعت ۱ Mbps

تجهیزات نرم افزاری :

صحت عملکرد ماوس و صفحه کلید و دسترسی به اینترنت بررسی شود.

- ویندوز ۱۰

- مرورگر Firefox نسخه ۴۷,۰ به بعد

• چه نکات ایمنی و توصیه‌هایی برای استفاده از تجهیزات لازم در تدریس این فصل را معرفی می‌کنید؟

در کار با رایانه برای این بخش باید توجه شود که نکات ارگونومی در انتخاب و استفاده از وسایل رعایت شود. همچنین ورود به وب‌گاه‌های پرخطر از نظر آلودگی به بدافزارها یا ترویج روحیات و رفتارهای نادرست (افسردگی، پرخشگری، جامعه ستیزی و غیره) به نحو مناسبی کنترل شود.

• چه نرم‌افزارهایی باید از قبل روی رایانه‌ها نصب باشد؟

- ویندوز ۱۰

- مرورگر Firefox نسخه ۴۷,۰ به بعد

• چه مواردی را قبل از ورود هنرجویان به کلاس باید بررسی کرد؟

لازم است قبل از ورود هنرجویان به کلاس رایانه‌ها بررسی شوند و وجود نرم‌افزار Firefox و اجرای بدون نقص آن و همچنین

۷) مشکلات متداول در تدریس فصل

می‌توان به پوشه نصب آن مراجعه کرد و فایل اجرایی `firefox.exe` را اجرا نمود
۴ در هنگام مرور یک وب‌سایت، پیام پایان حجم اینترنت نمایش داده می‌شود: در این شرایط باید با سرپرست کارگاه و مدیر هنرستان جهت شارژ مجدد اینترنت هماهنگ شود.

۵ نمایش پیام `There is no Internet connection` در هنگام مرور یک سایت: در ابتدا اتصالات کابل شبکه را بررسی کنید و مطمئن شوید آیا به سیستم متصل است؟ سپس وضعیت روشن بودن modem جهت اتصال به اینترنت را بررسی کنید.

۶ فایلی را از اینترنت دریافت (دانلود) کرده‌اید و مسیر ذخیره‌سازی را نمی‌دانید: مسیر پیش فرض ذخیره فایل‌های دانلود شده در تنظیمات مرورگر قابل مشاهده و تغییر است. در مرورگر

• چالش‌های ممکن در تدریس این فصل برای هنرآموزان کدام است؟

در هنگام تدریس مبحث کار با ابزارهای اینترنتی ممکن است مشکلات زیر رخ دهد:

۱ عدم وجود نرم‌افزار Firefox روی سیستم:

می‌توان جدیدترین نسخه را از اینترنت دریافت کرد و یا آن را از بسته آموزشی برداشت و روی سیستم نصب کرد. یا راهکار دیگر آن استفاده از نسخه قابل حمل مرورگر Firefox است.

۲ نرم‌افزار Firefox روی سیستم نصب یا اجرا نمی‌شود:

راه حل آن استفاده از نسخه قابل حمل مرورگر Firefox است.

۳ حذف میانبر نرم‌افزار Firefox روی Desktop یا نوار وظیفه:

برای اجرای فایل اجرایی مرورگر Firefox

دسترسی و کار به خدمات رایانامه افزایش پیدا می کند.

۱۱ در هنگام خروج از Gmail گزینه Sign out نشان داده نمی شود :

این مشکل نیز به دلیل سرعت پایین اینترنت رخ می دهد. جهت رعایت امنیت بهتر است تمام کوکی ها و تاریخچه مرورگر را حذف کرده و رمزهای ذخیره شده در مرورگر را نیز حذف کنید.

• چه مشکلات احتمالی و کج فهمی های در فرایند یادگیری هنرجویان در این فصل پیش خواهد آمد؟

۱ مفهوم اینترنت و مفهوم وب ممکن است یکسان فرض شود. اما اینترنت به شبکه ایجاد شده اشاره دارد و وب، فضای اطلاعاتی است که از بستر اینترنت قابل دسترس است.

۲ به دلیل آنکه در مکان هایی ممکن است مهمترین استفاده از شبکه اتصال به اینترنت باشد از کابل شبکه به عنوان کابل اینترنت یاد می شود که نادرست است

۳ به دلیل پرکاربرد بودن استفاده از موتور جست و جوی گوگل، برخی آن را به عنوان مبدأ هر کاری در فضای وب قلمداد می کنند. به عنوان نمونه رایج، برای رفتن به یک وب گاه همیشه اقدام به جست و جوی آن می کنند یا آدرس وب سایت را در کادر جست و جو می نویسند. این برداشت و روش عمل نادرست باید با تمرین و آگاهی بخشی رفع شود.

۴ برخی از کاربران، امکانات وب از جمله رایانامه را وابسته به سیستم های شخصی می دانند. به این معنی که به عنوان مثال یک رایانامه به رایانه مشخص فرستاده می شود یا برای استفاده از این سرویس از سیستم های مشخص باید استفاده کرد. باید در این مورد بر دسترسی جهانی به امکانات تأکید نمود و تا حدودی آنها را

Firefox، زبانه General در تنظیمات فایرفاکس می باشد. در حالت ابتدایی محل پیش فرض ذخیره فایل ها، پوشه download است. با در نظر گرفتن درایو C به عنوان درایو نصب سیستم عامل، در آدرس C:\Users\student\download است. به جای Student باید نام کاربری که با آن وارد شده اید را انتخاب کنید. ۷ بارگیری نشدن صفحه وب به صورت کامل :

این مشکل ممکن است به دلیل پایین بودن سرعت اینترنت رخ دهد، برای این منظور ابتدا وضعیت اینترنت را بررسی کنید و سپس با refresh کردن صفحه، مجدداً صفحه را فراخوانی کنید. همچنین امکان دارد، مشکلات سرور میزبان نیز در این زمینه نقش داشته باشد.

۸ در هنگام فراخوانی یک سایت، پیام the page could not be displayed نمایش داده می شود :

این مشکل می تواند از طرف وب گاهی که قصد مرور صفحه ای از آن را دارید که موقتاً در دسترس نباشد. همچنین تنظیمات پروکسی در مرورگر باید بررسی شود. پاسخ گو نبودن سرور پروکسی در حالی که تنظیمات آن روی مرورگر فعال است، دسترسی به وب را مختل می سازد ۹ در هنگام نمایش نتایج جست و جوی تصاویر، بعضی از تصاویر بارگیری نشده اند: این مشکل می تواند به دلیل سرعت پایین اینترنت و یا فیلترینگ و محدودیت های دیگر باشد.

۱۰ در هنگام کار با رایانامه Gmail پیامی مبنی بر استفاده از Basic Html نمایش داده می شود :

این مشکل به دلیل سرعت پایین اینترنت رخ می دهد و با انتخاب گزینه basic Html می توان به صندوق پستی در حالت سبک و کم حجم وارد شد. به این ترتیب سرعت

در میان مطالبی که در بخش کار با ابزارهای اینترنتی اشاره شده است، بخش مربوط به انواع جست‌وجو و رایانامه به دلیل عمق محتوا، می‌تواند برای یادگیری وقت و تمرین بیشتری بطلبد.

با نقش سرورها در این زمینه آشنا کرد. اشتباه در به کارگیری مفاهیم وب‌گاه (وب‌سایت) و وبلاگ به صورت رایج صورت می‌گیرد که باید اطلاعات لازم را در این زمینه انتقال داد.

• کدام یک از قسمت‌های فصل سخت آموخته می‌شود؟

شروع تدریس

الف) تعیین سطح

را می‌یابید؟
فعالیت زیر را انجام دهید:
هنرجویان را به دو بخش تقسیم کنید. گروهی که تا حدودی می‌توانند از موتور جست‌وجو استفاده نمایند و گروهی که این توانایی را ندارند: ابتدا از افرادی که در گروه اول قرار دارند بخواهید تا وارد صفحه گوگل شوند و یک موضوع مانند «اینترنت» را جست‌وجو کنند (آگاهی از مهارت قبلی در استفاده از مرورگر و جست‌وجو). سپس گروه دوم که خود را فاقد توانایی کار با اینترنت می‌دانند جایگزین گروه اول شوند. این بار با دادن دستورالعمل‌هایی به آنها عمل جست‌وجو انجام شود (آگاهی از حداقل پیش نیازها)

۲ بارگیری و بارگذاری:
• با پرسش از مبحث کار با فایل‌ها از تسلط هنرجویان بر این زمینه مطمئن شوید
• از هنرجویان بخواهید اگر با دریافت و ذخیره فایل و صفحه آشنایی دارند یک

• پیش‌نیازهای لازم برای تدریس این فصل چیست؟

- توانایی کار با سیستم عامل ویندوز ۱۰
- توانایی کار با صفحه کلید و ماوس
- آشنایی مقدماتی با مفهوم اینترنت و فضای مجازی

• برای تعیین سطح و اطلاع از میزان اطلاعات ورودی چه روش‌ها و فعالیت‌هایی را پیشنهاد می‌دهید؟

۱ مفهوم اینترنت و کاربرد: پرسش‌های زیر را مطرح کنید:
- برداشت خود را از مفهوم اینترنت بیان کنید
- از چه نرم‌افزارهای اینترنتی تاکنون استفاده کرده اید؟

۲ استفاده از مرورگر و موتور جست‌وجو: پرسش‌های زیر را مطرح کنید:
- مرورگر چه کاربردی دارد؟
- چه مرورگرهایی می‌شناسید؟
- اگر به دنبال مطلبی هستید چگونه آن

صفحه و یک تصویر از وب دریافت و ذخیره نمایند.

۴ استفاده از رایانامه:

• پرسش های زیر را مطرح کنید

- چند نفر از شما رایانامه دارید؟
- از چه سرویس دهنده ای استفاده می کنید؟

• از هنرجویانی که دارای رایانامه هستند بخواهید وارد حساب خود شوند و یک نامه به دوست خود بفرستند.

• چه مواردی خط قرمز ورود به بحث است و بدون آنها تدریس غیرممکن خواهد شد؟

- تعیین سطح به صورت عمومی انجام شود و فقط از نفرات خاص صورت نگیرد.

- موارد مربوط به مبحث اینترنت و رایانامه در کتاب های کار و فناوری یادآوری شود.

- هنرجویان جواب سؤال های عملی را به صورت عملی بدهند.

• کدام یک از ویژگی های هنرجویان در این درس بیشتر از دیگران مهم است؟

هنرجو برای یادگیری این درس دارای انگیزه های زیادی است. یکی از مهمترین انگیزه ها، روش های کسب درآمد از اینترنت است.

ب) ورود به مبحث

• پیش سازمان دهنده و لب مطلب برای ارائه در آغاز بحث چه می تواند باشد؟
پیشنهاد می شود، برای ورود به مبحث، جهت ایجاد انگیزه از مثال های زیر استفاده کنید.

کارگاه ۱:

پرسش و پاسخ:

۱ فکر می کنید قطعه شعر «غنچه ای می شکفت ... اهل ده با خبرند (سهراب سپهری)» و اینترنت را چگونه می توان به هم ارتباط داد؟

۲ اگر کلاس های این مدرسه با یکدیگر بتوانند ارتباط برقرار کنند و بین آنها پیام رد و بدل شود و در مرحله بعد مدرسه با مدرسه های دیگر شهر این ارتباط را داشته باشد و این پیام ها را بتوانند به یکدیگر بفرستند چه فرصت ها و مزایایی پدید می آید؟

کارگاه ۲:

پرسش و پاسخ:

۱ فرض کنید فردی با دود یا نور دارد پیام می فرستد. ما نیز از نوع پیام های ارسالی چیزی نمی دانیم. چه باید بکنیم؟ (استفاده از کسی که می تواند پیام کد شده را به صورت زبان انسان ترجمه کند)

۲ اطلاعاتی که با اتصال به اینترنت به دست می آوریم کد می شود و به وسیله سیگنال های الکترونیکی فرستاده می شود. برای استفاده از آنها چه باید کرد؟ (نرم افزارهای وب مانند مرورگر)

فعالیت:

- ۱ یک صفحه وب باز کنید و کدهای Html آن را نمایش دهید. بیان کنید که صفحه‌ای که مشاهده شد در واقع از چنین کدهایی ساخته شده است و مرورگر این تبدیل را انجام می‌دهد. دقت شود نیازی به اشاره به نوع کدها (html، javascript و css) نیست.
- ۲ از یک یا دو هنرجو بخواهید به وسیله مرورگر نحوه مرور در وب را به صورت ساده و سریع، نشان دهند. این فعالیت باید بر روی سیستم متصل هنرآموز یا سیستمی انجام شود که قابلیت ارائه به همه هنرجویان را داشته باشد.

کار گاه ۶:

پرسش و پاسخ:

- ۱ فایل‌های موسیقی در رایانه شما با چه نرم‌افزاری به صورت پیش فرض اجرا می‌شود؟ آیا برای صفحه‌های وب نیز می‌توان مرورگر پیش فرض معین کرد؟
- ۲ آیا نرم‌افزارهایی دیده اید که بتوان از زبان‌های مختلفی در رابط کاربری آنها استفاده کرد؟

کار گاه ۸:

پرسش و پاسخ:

- ۱ نسبت ضرب المثل «پیدا کردن سوزن در انبار کاه» و پیدا کردن چیزی در دنیای وب چگونه است؟ اهمیت موتور جست‌وجو را با توجه به جواب، بیان کنید.
- ۲ تا کنون به جست‌وجوی چه مواردی (متن، تصویر و...) به وسیله موتورهای جست‌وجو پرداخته اید؟ توجه شود در صورت عدم آشنایی چند هنرجو با اصطلاح موتور جست‌وجو از عبارت کلی جست‌وجو یا نمونه‌های موتور جست‌وجو مانند گوگل استفاده کنید

فعالیت:

- ۱ از دو هنرجو بخواهید تا به جست‌وجوی ساده مطلب و تصویر در مورد «محیط بان» بپردازند. این فعالیت باید بر روی سیستم متصل هنرآموز یا سیستمی انجام شود که قابلیت ارائه به همه هنرجویان را داشته باشد.

کار گاه ۱۵:

- ۱ یک نامه چه کاغذی و چه الکترونیکی (دیجیتال یا رایانه‌ای) چه ویژگی‌هایی باید داشته باشد؟ (نشانی فرستنده، نشانی گیرنده و...)
- ۲ محدودیت‌های یک نامه واقعی یا کاغذی چیست؟
- ۳ تا کنون چه استفاده‌هایی از رایانامه کرده اید؟

فعالیت:

- ۱ از دو هنرجو که دارای رایانامه هستند بخواهید روی سیستمی که امکان ارائه برای هنرجویان را دارد، ابتدا یکی از آنها یک رایانامه ساده برای نفر دوم بفرستد. سپس نفر دوم نامه ارسال شده را باز کند.

• چگونه با ارائه یک نمودار یا نقشه ذهنی چهارچوب فصل را برای هنرجویان ارائه دهیم؟

پیشنهاد می شود قبل از تدریس این فصل، چارت تدریس (شکل ۳ - ۱۷) بر روی کاغذ چاپ شده و به دیوار کارگاه نصب شود و با هر مرحله از تدریس، کنار مطلب تدریس شده، علامت گذاشته شود تا هم هنرجویان بدانند در کدام مرحله آموزش هستند و هم ایجاد انگیزه ای برای پیشرفت باشد.

تدریس

الف) مفاهیم کلیدی

• مهمترین مفاهیم در این فصل کدام هستند؟

۱ مفهوم اینترنت و ISP

۲ مرور وب گاه

۳ جست و جو در اینترنت

۴ ساخت حساب کاربری و مدیریت یک رایانامه

• کدام یک از مفاهیم این فصل باید به وسیله خود هنرآموز تدریس شود و کدام

موارد را می توان به تمرین هنرجویان موکول نمود؟

در تدریس این فصل از کتاب درسی، نیاز است تا برخی مفاهیم پایه مانند مفهوم کلی اینترنت و ISP، مفاهیم اصلی جست و جو و ایجاد حساب کاربری و برخی تنظیمات مدیریتی به وسیله هنرآموز تدریس شود و بقیه موارد می تواند به صورت تمرین به هنرجو واگذار شود.

• چه ترتیبی برای تدریس این مفاهیم لازم است؟

با توجه به اولویت بندی مشخص شده در مهمترین مفاهیم فصل می توان تدریس را انجام داد.

• هسته اصلی تدریس چیست؟ مطالب حول چه محوری شکل می گیرند؟

اکثر مطالب بر بستر اینترنت و استفاده از مرورگر است.

• فرایند یادگیری در این فصل چگونه اتفاق می افتد؟

تمام مراحل یادگیری این فصل براساس کار کارگاهی و انجام تمرینات و پژوهش های پیوسته مشخص شده در کتاب درسی چیده شده است.

ب) شیوه و الگوی پیشنهادی

• چه شیوه‌ای برای تدریس مطالب این فصل مناسب است؟

با توجه به اینکه امروزه اینترنت در هر مکانی پیدا شده و سن و سال خاصی را نیاز ندارد، لذا ممکن است اکثر هنرجویان با این مبحث آشنایی داشته باشند، به همین دلیل پیشنهاد می‌شود بعد از سنجش سطح هنرجویان، مباحث درسی بیشتر براساس تمرین و تحقیق هدفمند و پیوسته به هنرجو واگذار گردد تا ماندگاری اطلاعات نیز با تکرار مداوم انجام شود. همچنین پیشنهاد می‌شود در تمرینات از مواردی مشابه رعایت نکات ایمنی، رعایت نکات بهداشتی و اخلاقی و آموزشی استفاده شود.

• فرایند تدریس این فصل دارای چه الزاماتی است؟

حفظ چارچوب کتاب درسی (فعالیت، کار کارگاهی، پروژه، کنجکاو، پژوهش و...) تا حد زیادی هدایت فرایند تدریس را به سمت سطوح شناختی بالاتر تضمین می‌کند. البته اجرای فعالیت‌های مکمل مانند تعریف پروژه‌های بومی مفید خواهد بود.

• الگوی تدریس (شامل روش‌ها، چینش کلاس، گروه‌بندی و...) مناسب برای تدریس این فصل چه پیشنهادی است؟ پیشنهاد می‌شود پس از تعیین سطح، هنرجویان به دو دسته آشنا و نا آشنا یا کم آشنا به اینترنت تقسیم شوند و تمرینات را با کمک هم حل کنند.

• چه الزامات و تذکراتی در حین تدریس این فصل وجود دارد؟

هدفمند بودن تمرینات از جمله نکاتی است که می‌توان برای تفهیم بهتر و تکرار مطالب درسی رعایت کرد.

• چه فعالیت‌هایی را برای هنرآموزان پیشنهاد می‌دهید؟

پیش از تدریس این فصل، یک سناریو برای تدریس خود طراحی کنند و سعی شود تمرینات را به وسیله رایانامه از هنرجویان خود تحویل بگیرند. همچنین مباحث تحقیقاتی بر عهده هنرجو واگذار شود تا بتواند جست‌وجوی بیشتری در اینترنت داشته، با کار پژوهشی آشنا شود.

ج) مطالب تکمیلی

• چه مثال‌هایی برای تدریس این فصل وجود دارد؟

از جمله مثال‌هایی که می‌توان برای مبحث کار با ابزارهای اینترنتی تعریف کرد، جست‌وجوی نمونه سؤال برای مبحث سیستم عامل، دریافت فایل، سپس ارسال آن از طریق رایانامه برای هنرآموز

است.
• چه مطالبی را برای تعمیق بیشتر از آنچه در کتاب آمده است می‌توان برای هنرآموزان توصیه کرد؟

بهتر است هنرآموزان شناخت کامل‌تری نسبت به تمام تنظیمات مرورگر Firefox داشته باشند و بتوانند افزونه‌های مختلف

در صورتی که سطح هنرجویان بالاتر از سطح در نظر گرفته شده در این کتاب است، می توان تنظیمات مرورگرهای گوگل کروم و Firefox را با یکدیگر مقایسه کرد و یا تنظیمات بیشتر Gmail از جمله تغییر ظاهر و زبان پیش فرض و تنظیم نوع خط و اندازه و ... را به عنوان مطالعه آزاد معرفی کرد.

را در مرورگر نصب و حذف کنند. همچنین لازم است اطلاعات بیشتری در زمینه هایی مانند تغییر ظاهر محیط Gmail و امکان ارسال پیام به صندوق پستی دیگر، تغییر زبان رایانامه به فارسی و موارد دیگر تنظیمات، داشته باشند.

• برای هنرجویان مستعد چه مطالبی را می توان به صورت «مطالعه بیشتر» معرفی کرد؟

د) فعالیت های کارگاهی

وب گاه هایی که روی این مرورگر نشانک گذاری شده است را نمایش دهند. ۳ از هنرجویان بخواهید تا یکی از وب گاه هایی نشانک گذاری شده را مرور کنند.

کارگاه ۷ :

۱ از هنرجویان خود بخواهید تا theme مناسب برای نوروز انتخاب و برای مرورگر تنظیم کنند.

کارگاه ۸ :

۱ از هنرجویان خود بخواهید تا نام و نام خانوادگی خود را در موتور جست و جوی google.com تایپ کرده و نتایج آن را تحلیل کنند.

کارگاه ۹ :

۱ از هنرجویان خود بخواهید تا نام و نام خانوادگی خود را در بخش تصاویر موتور جست و جوی google.com تایپ کرده و نتایج تصاویر پیدا شده را تحلیل کنند.

۲ از هنرجویان خود بخواهید تا نقشه ایران را جست و جو کرده و تصاویری که اندازه آنها بزرگ تر از ۲MB (۱۶۰۰*۱۲۰۰) است را نمایش دهند.

• چه فعالیت هایی را برای هنرجویان پیشنهاد می دهید؟

در این مبحث آموزشی، تمام تمرینات و پژوهش ها دارای پیوستگی بوده و براساس ۸ کارگاه برنامه ریزی شده است تا هنرجو بتواند از ابتدای مبحث کار با ابزارهای اینترنتی، به صورت پیوسته تمرینات را انجام داده و پس از حل تمرین اول بتواند کار را ادامه دهد.

• چه تمرینی برای تعمیق مطالب این فصل مناسب است؟

برای هر کارگاه، تمرینات زیر پیشنهاد می شود :

کارگاه ۱ :

۱ از هنرجویان بخواهید تا به وب گاه سازمان سنجش و آموزش کشور با آدرس www.sanjesh.org مراجعه کرده و اطلاعاتی درباره آزمون کنکور کاردانی پیوسته دانشگاه ها بدست آورند.

کارگاه ۲ :

۱ از هنرجویان بخواهید تا وب گاه هایی سازمان سنجش را نشانک گذاری کنند.
۲ از هنرجویان بخواهید تا لیست

کارگاه ۱۰:

۱ از هنرجویان خود بخواهید که در مورد مسجد جامع شهر خود جست‌وجویی انجام داده و نتایج آن شامل متن و تصویر را در نرم‌افزار Word ذخیره کنند. دقت کنید که در عملیات جست‌وجو، حتماً باید نام شهر دقیق مشخص شده باشد.

کارگاه ۱۲:

۱ از هنرجویان بخواهید تا وب‌گاه چاپ کتب درسی به آدرس www.chap.sch.ir مراجعه کرده و فایل کتاب کار و فناوری پایه نهم را روی سیستم ذخیره کنند.

کارگاه ۱۵:

۱ به رایانامه شخصی وارد شده و نامه‌ای برای مادرتان ارسال کنید و در آن نامه لحظه تحویل و احساسی که به والدین خود دارید را بنویسید. یک کپی از نامه را برای پدر خود به صورت محرمانه ارسال کنید.

۲ در متن نامه تصویر یک گل را قرار دهید.

۳ در متن نامه برای ابراز احساسات خود از شکلک‌های مناسب استفاده کنید.

کارگاه ۱۶:

۱ یک برچسب با نام خانوادگی خود در رایانامه ایجاد کنید.

۲ نامه‌ای که برای مادر خود ارسال کرده‌اید را برچسب‌گذاری کنید.

کارگاه ۱۷:

۱ برای آدرس رایانامه مادر خود، فیلتر تعریف کنید.

۲ برای نامه‌های خود امضایی با عنوان سال ۱۳۹۵: اقتصاد مقاومتی، اقدام و عمل را قرار دهید.

کارگاه ۱۸:

۱ صندوق پستی خود را طوری تنظیم کنید تا با ورود هر نامه، به صورت خودکار پیام دریافت شده را برای فرستنده ارسال کند. این ارسال پیام به صورت نامحدود تنظیم شود.

• جایگاه هنرجویان در فرایند تدریس این فصل چیست؟

هنرجویان در این مبحث نقش مؤثر داشته، بیشتر تمرینات نیز به صورت عملی طراحی شده است تا هنرجو نتایج جست‌وجوی خود را برای هنرآموز از طریق رایانامه ارسال کرده، بازخورد آن را دریافت کند. لازم به ذکر است که هنرآموز در این بخش، نقش مدیر را داشته، باید پاسخ تمرینات را به وسیله رایانامه برای هنرجویان ارسال کند.

• چه زمان‌بندی برای تمرین‌های این فصل پیشنهاد می‌دهید؟

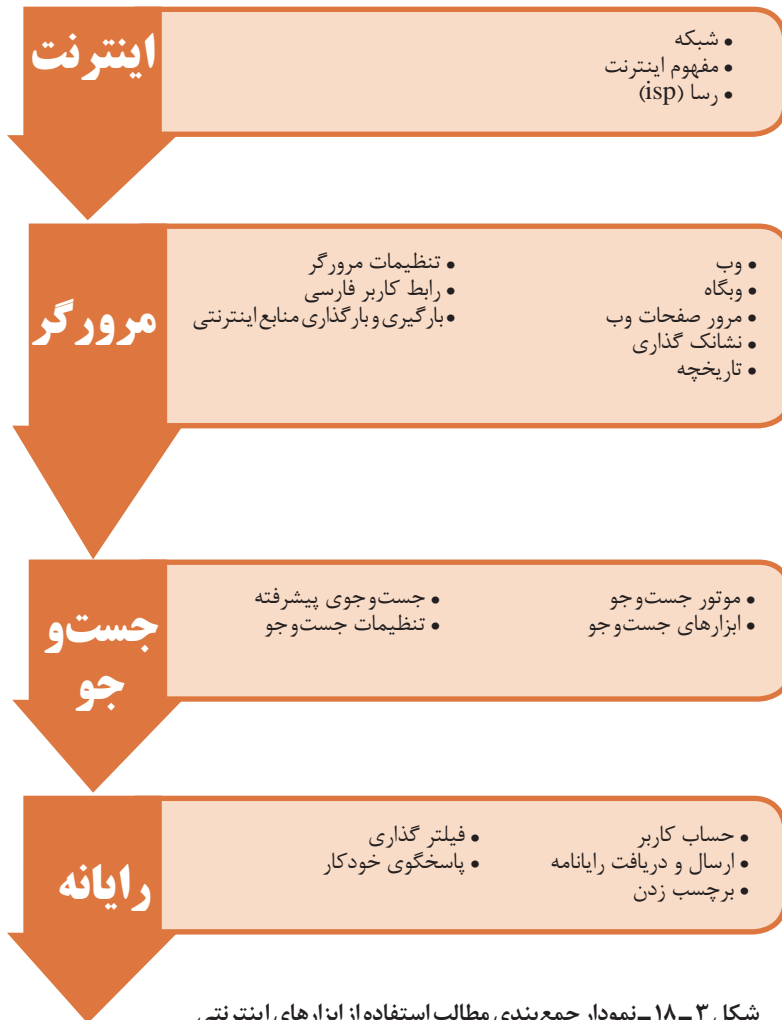
مناسب‌ترین زمان برای انجام تمرینات، تمام ساعت به صورت عملی است و در صورت عدم وجود کارگاه رایانه، حداقل ۱۱ ساعت از ۱۸ ساعت باید به صورت عملی تدریس شود.

ه) ارزیابی فعالیت های کارگاهی

- چه فعالیت هایی را برای هنرجویان پیشنهاد می دهید؟
در پایان هر فصل از کتاب آموزشی، جدولی به نام ارزشیابی تکوینی قرار داده شده است، لازم است هنرآموزان این جدول را برای هر هنرجو تکمیل کرده، در نتیجه گیری و ارزیابی استفاده کنند.
- چه ترفندهایی را برای مدیریت زمان از بابت سرکشی به همه نتایج هنرجویان پیشنهاد می دهید؟
با توجه به ارسال الکترونیکی تمرینات برای هنرآموز، سرکشی و پاسخ دهی به تمرینات ساده تر از بقیه مباحث کتب آموزشی خواهد بود.
- چه مهارت هایی از هنرجویان باید مورد تشویق قرار بگیرد؟
سرعت عمل و دقت و انجام صحیح کارها و همچنین پیدا کردن تکنیک های میانبر جهت انجام تمرینات، باید مورد توجه هنرآموز قرار گرفته و هنرجو را تشویق کنند تا باعث ایجاد انگیزه شده، تمرینات دیگر را نیز با دقت بیشتری حل کند.
- چه ترفندهایی برای جلب مشارکت هنرجویان وجود دارد؟
جهت مشارکت هر چه بیشتر هنرجویان، بهتر است از مطالبی که بیشتر باعث ترغیب آنها می شود استفاده کرد، مانند پیدا کردن افراد همانم خود در کشور و حتی در دنیا، پیدا کردن افراد همان خانواده خود و مواردی از این دست.

و) جمع بندی

- نکات پایانی برای جمع بندی فصل کدام است؟
برای ایجاد انسجام در فرایند تدریس، جمع بندی مناسب شامل موارد زیر خواهد بود:
 - فرود و نتیجه گیری از تدریس، ترسیم نمودار مفهومی و ذهنی فصل که الزاماً باید به وسیله خود هنرآموز صورت پذیرد.
 - بیان فعالیت های اضافه و مباحث تکمیلی در صورتی که ارزشیابی مرحله قبل از هنرجویان فراتر از حد انتظار هنرآموز باشد.
 - بیان موارد زمینه ساز تدریس برای جلسه
- آینده می تواند ضمن حفظ انسجام ما بین جلسات تدریس، یکی از عوامل ایجاد انگیزه مابین هنرجویان باشد.
قابل ذکر است که حتماً تذکر دهید که این جمع بندی باید به وسیله خود هنرآموزان انجام شود تا محوریت هنرآموزان برای هنرجویان حفظ شود. لذا فعالیت هایی را پیشنهاد دهید که هنرآموزان بتوانند در زمان بندی مناسب به این فعالیت مهم بپردازند.
- چگونه می توان اهم مطالب فصل را از طریق یک نمودار جمع بندی نمود؟

شکل ۳-۱۸- نمودار جمع بندی مطالب استفاده از ابزارهای اینترنتی

• چه تمرین هایی را می توان برای جمع بندی مطالب ارائه نمود.

به وسیله این تمرین، هنرآموز می تواند مطمئن شود که هنرجویان مباحث را آموخته اند یا خیر. پیشنهاد می شود، هنرآموز یک سناریو کلی برای انجام تمرین طراحی کند به صورتی که تمام مباحث درسی را پوشش دهد. به عنوان نمونه، انجام تحقیق در مورد تاریخچه رایانه به همراه تصاویر، سپس آماده سازی آن در فایل و ارسال کار نهایی به وسیله رایانامه به صندوق پستی هنرآموز. از این نمونه تمرینات زیاد بوده و ارائه آن برعهده هنرآموز است.

پس از تدریس

این موضوع سهل انگاری است که تصور کنیم، اتمام فرایند تدریس اتمام آموزش یک موضوع است. این فرایند بدون فعالیت های مشخصی پس از آن ناقص و بدون تضمین اثربخشی خواهد بود. به این منظور کتاب راهنمای هنرآموز مواردی را با عنوان فعالیت های پس از تدریس باید ارائه کند که اهم آنها به شرح ذیل است:

الف) ارزشیابی پایانی

ارائه ملاک های ارزشیابی پایانی فصل برای هنرآموزان و شیوه تعیین میزان تحقق اهداف یادگیری فصل و بررسی صلاحیت های لازم برای عبور از فصل می تواند از مهمترین مواردی باشد که در کتاب راهنمای هنرآموز باید وجود داشته باشد. به این منظور تکمیل جدول مربوط به پیشرفت تحصیلی هنرجویان یا نمونه جدول ارزشیابی عملکرد و شایستگی از الزامات کتاب راهنمای معلم خواهد بود.

این قسمت به این سؤالات پاسخ می دهد:

- چه ملاک هایی برای تعیین شایستگی های این فصل وجود دارد؟
- چه پیشنهادی برای نحوه انجام ارزشیابی پایانی وجود دارد؟
- چه حدی از صلاحیت مهارت، دانش و بینش برای یادگیری این فصل قابل قبول است؟
- چگونه از کسب نتایج یادگیری این فصل هنرآموزان می توانند مطمئن شوند؟

ب) ارائه فعالیت های تکمیلی

ارائه تکالیف مناسب برای کار در منزل به منظور تثبیت یا تعمیق مطالب تدریس شده فعالیتی ناگزیر است که شیوه ارائه و شرحی بر ویژگی های یک تکلیف مناسب باید فراروی هنرآموزان قرار گیرد.

این قسمت به این سؤالات پاسخ می دهد:

- چه نوع تکالیفی برای تعمیق مطالب این درس در طول هفته می تواند جذاب باشد؟
- چه نوع تکالیفی می تواند به تعمیق مطالب این فصل کمک کند؟
- تکلیف مناسب برای این فصل چه ویژگی هایی باید داشته باشد؟
- چه مثال هایی برای تمرین بیشتر وجود دارد؟
- برای هنرجویان مستعد چه فعالیت های اضافه می توان تعریف کرد؟

ج) پژوهش

امروزه فرایند تدریس بدون ارائه فعالیت‌های پژوهشی و تکمیلی مخصوصاً در دوران متوسطه دوم غیر قابل تصور است. لازم است هنرآموزان بخشی از فرایند تدریس خود را به معرفی موارد پژوهشی، مطالعه آزاد و ارائه آنها به وسیله هنرجویان اختصاص دهند. این قسمت به این سؤالات پاسخ می‌دهد:

- چه فعالیت‌های پژوهشی قابل پیشنهاد است؟
- چه کلیدواژه‌هایی برای مطالعه آزاد برای هنرجویان وجود دارد؟

پیوست

الف) توضیح مفاهیم کلیدی

- تعریف جامع و مانع مفاهیم کلیدی فصل چیست؟
- معادل فارسی و دیکته درست کلمات انگلیسی موجود در فصل کدام است؟

ب) جدول‌های ارزشیابی عملکرد و شایستگی

نمونه جدول‌های ارزشیابی عملکرد و تعیین شایستگی‌های هنرجویان در این قسمت به عنوان دفتر ثبت نمرات و کیفیات باید آورده شود. این قسمت به این سؤالات پاسخ می‌دهد:

- فهرست شایستگی‌های مورد انتظار این فصل کدام است؟
- چگونگی ارائه امتیاز و نمره به هنرجویان چگونه است؟
- چه بودجه‌بندی از نظر امتیاز برای این فصل وجود دارد؟

ج) درس‌های آموخته

در کتاب راهنمای هنرآموز به منظور ایجاد حداکثر مشارکت همکاران قسمتی برای ثبت درس‌های آموخته هنرآموزان باید آورده شود که به وسیله هنرآموز در انتهای هر فصل پر شود. این درس‌ها می‌تواند یادداشت درس‌هایی در حیطه دانش، مهارت و انگیزش خود هنرآموزان باشد.

این قسمت به این سؤالات پاسخ می‌دهد:

- هنرآموزان از تدریس این فصل چه صلاحیت‌هایی را به دست خواهند آورد؟
- چه تجاربی در تدریس این فصل برای هنرآموزان وجود خواهد داشت؟

د) برای مطالعه بیشتر

- ارائه منابع مختلف برای مطالعه بیشتر و کسب اطلاعات تکمیلی به عنوان مرجع در انتهای هر فصل برای هنرآموزان بسیار مفید خواهد بود.
- این قسمت به این سؤالات پاسخ می دهد:
- چه منابعی برای تدریس بهتر این فصل در اختیار است؟
 - چه نکاتی برای مطالعه آزاد هنرآموزان وجود دارد؟

